

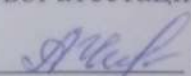
Міністерство освіти і науки України
Подільський державний аграрно-технічний університет

Голова приймальної комісії ПДАТУ
професор В.В. Іванишин

ПРОГРАМА

вступного фахового іспиту
для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Голова фахової атестаційної комісії
професор А.Д. Чикуркова

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Складові програми для визначення фахових компетентностей вступників	5
Критерії оцінювання	9
Список рекомендованої літератури	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний фаховий іспит передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» кваліфікації бакалавра з менеджменту.

Питання вступного фахового іспиту відповідають освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійним програмам випускників закладів вищої освіти I – II рівнів акредитації, фаху (спеціальності) і побудовані з урахуванням знань, умінь і навичок якими повинен володіти фахівець за освітньо-кваліфікаційним рівнем, освітньо-професійним ступенем та освітнім ступенем.

Вступний фаховий іспит проводиться у тестовій формі.

Завдання вступного фахового іспиту складається із 50 запитань.

Тестові завдання представлені 4 питаннями, що потребують обрання лише однієї відповіді із запропонованого набору варіантів.

Час виконання тестових завдань становить 90 хвилин.

Вірний варіант відповіді позначається у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», наприклад:

№ запитання	ВІДПОВІДЬ			
	А	Б	В	Г
1	+			
2			+	
3				+
4		+		

СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВСТУПНИКІВ

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці ключові фігури ринкової економіки. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність.

Закони та закономірності менеджменту: закон відповідності систем цілям; закон відповідності організації системи зовнішньому середовищу; закон інтеграції управління; закон економії часу. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту.

Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні. Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; школа людських відносин; школа поведінкових наук; емпірична школа, школа соціальних систем, нова школа. Вклад у розвиток управлінської науки зарубіжних та вітчизняних вчених. Розвиток управлінської науки в Україні. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Поняття організації. Ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Різновиди організацій: прості та складні, формальні та неформальні. Загальні риси організацій: вертикальний та горизонтальний поділ праці. Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Модель організації як відкритої системи: параметри входу, процес перетворення, параметри виходу. Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямої дії. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації. Культура організації. Типи організацій в Україні.

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень і а інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей, оцінка сильних і слабких боків організації, розроблення

стратегії. Базові стратегії. Оперативне планування. Загальна характеристика бізнес-планування. Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації.

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень - лінійні, функціональні. Скалярний процес. Департаментизація. Взаємодія та взаємовплив структур організації. Сутність організаційної структури управління. Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Єдиноначальність: поняття, сутність. Централізація і децентралізація. Принципи побудови організаційних структур управління. Фактори, які впливають на формування організаційної структури. Проектування організаційних структур управління.

Значення людського фактору в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивації. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації.

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролю. Етапи процесу контролю: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Зворотній зв'язок при контролі. Види управлінського контролю.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління. Економічні методи. Адміністративні методи.

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди внутрішніх та зовнішніх комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації.

Поняття та загальна характеристика керівництва. Основні фактори та аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва. Характеристика та

класифікація стилів керівництва. Критерії оцінки стиля менеджера. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Сутність відповідальності та етики у менеджменті. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Перевага та недоліки соціальної відповідальності. Сутність та значення соціальної поведінки.

Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Організаційні зміни та управління ними. Моделювання процесу організаційних перетворень. Опір змінам. Система подолання опору організаційних змін. Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління.

Природа бізнесу і його економічна основа. Необхідність виникнення бізнесу. Родові ознаки бізнесу. Бізнес і діло. Стратегія і тактика бізнесу. Економічна основа бізнесу. Економічна свобода і підприємництво. Економічна свобода — основна умова розвитку бізнесу. Рушійні сили бізнесу.

Підприємництво як елемент бізнесу і тип господарювання, суб'єкти бізнесу. Підприємницький, споживчий, трудовий і державний бізнес. 6. Формування структур підприємницького бізнесу. Принципи і умови організації підприємницького бізнесу.

Підприємство, як організаційна структура бізнесу. Основні форми бізнесу та їх класифікація. Дрібний бізнес. Партнерство. Корпоративне підприємництво. Механізм створення власної справи (бізнесу). Ідея та види діяльності. Установчі документи та їх підготовка. Статутний фонд і його формування. Державна реєстрація. Припинення діяльності підприємств бізнесу.

Виробнича діяльність підприємств бізнесу. Бізнес-план, як інструмент виробничої діяльності. Створення матеріальних благ та прибутку — основа функціонування виробництва. Комерційний розрахунок — метод ведення виробничо-господарської діяльності. Комерційна діяльність підприємств бізнесу. Маркетинг, як складова частина комерційної діяльності. Торгівля і комерція. Зовнішня і міжнародна торгівля. Біржа і біржові операції. Комерційні угоди і посередництво.

Система фінансового обслуговування бізнесу. Фінанси, кредит, банки. Лізингові компанії. Факторингові фірми. Система страхування. Фондовий ринок. Податкова система. Система забезпечення функціонування бізнесу. Інформаційно-технологічні системи. Рекламні агентства і засоби масової інформації.

Система навчання. Консалтингові та аудиторські компанії. Система регулювання зайнятості. Державне регулювання бізнесу. Необхідність державного регулювання бізнесу. Механізм регулювання бізнесу. Державне

регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Державна підтримка розвитку бізнесу в Україні.

Поняття прогнозування і планування. Порядок розробки і затвердження прогнозів і планів підприємств в умовах ринкової економіки. Види планів. Кількісні і якісні, об'ємні і відносні, натуральні, умовно-натуральні і вартісні показники плану. Методи планування та їх зміст.

Макросередовище господарювання і його чинники. Ринок і поведінка в ньому суб'єкта господарювання. Виробничі і ринкові зв'язки підприємства з постачальниками і з покупцями продукції, з банками і фінансовими органами.

Методика прогнозування і планування працівників підприємства. Нова концепція оплати праці в Україні. Продуктивність праці, показники продуктивності праці і методика їх розрахунку. Шляхи підвищення продуктивності праці. Державне регулювання заробітної плати.

Основні виробничі фонди, їх суть і склад. Невиробничі основні фонди. Показники технічного рівня підприємства. Поняття і показники ефективності використання основних фондів підприємства. Виробничі потужності підприємства.

Поняття і склад обігових фондів, фондів обігу та обігових засобів. Показники, шляхи підвищення ефективності використання обігових засобів.

Науково-технічний прогрес — основа розвитку і інтенсифікації виробництва. Народногосподарська, госпрозрахункова, повна, порівняльна і абсолютна ефективність НТП. Поняття науково-технічного потенціалу, його складові частини.

Концентрація виробництва і розміри підприємства. Головні напрямки спеціалізації виробництва. Комбінування виробництва, його суть, форми і рівень.

Суть витрат виробництва і реалізації. Джерела формування доходів підприємства. Оцінка прибутку підприємств. Методика прогнозування і планування прибутку підприємства. Суть і показники рентабельності підприємства. Загальна рентабельність і фактори, що впливають на її зміну. Економічна суть і форми оренди. Баланс підприємства як підсумковий документ про стан його майна і фінанси.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета тестування – перевірка знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з’ясування компетентності та оцінка ступеня підготовки вступників для отримання ступеня освіти бакалавра.

Результат вступного фахового іспиту, проведеного у письмовій тестовій формі, визначають як суму балів, виставлених на кожне з тестових завдань.

Максимальна кількість балів за вірну відповідь на одне запитання становить 4 бали. За відповідь на кожне питання оцінка може складати 0 балів (неправильна відповідь або відсутність відповіді) або 4 бали (вірна відповідь).

Загальна оцінка від 0 до 99 балів вважається незадовільною.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 100 до 200 балів.

Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. К. : КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Базилевич В. Д. Мікроекономіка : практикум. Київ : Знання, 2012. 491 с.
2. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень [текст]: К.: ЦУЛ, 2013. 420 с.
3. Гаркавенко, С.С. Маркетинг [Текст]: підручник. 7-е вид . К.: Лібра, 2010. 720 с.
4. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-е вид. К. : ЦУЛ, 2010. 488 с.
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р., № 436-IV [Електронний ресурс]. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua. Назва з екрана.
6. Гронтковська Г.Е., Косик А.Ф. Макроекономіка : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2010. 672 с.
7. Гроші та кредит: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 424 с. Дяченко Т.О. Основи менеджменту. К.: Кондор, 2010. 176 с.
8. Менеджмент: Навчальний посібник. / За ред. С.І. Михайлова. К.: НУБіП України, 2013. 536 с.
9. Міждисциплінарний словник з менеджменту /За ред. Д.М.Черваньова, О.І.Жилінської. – К.:Нічлава, 2011. 624 с.
10. Михайлова Л.І. Управління персоналом. К.: Центр учбової літ, 2007. 248с.
11. Основи бізнесу : навч. посіб. / Я. С. Ларіна, С. В. Мочерний, В. М. Фомішина, С. І. Чеботар. К. : ВЦ «Академія», 2011. 384 с (Серія «Альма-матер»).
12. Охрименко А. Г. Основи менеджменту: навчальний посібник. К. : ЦУЛ, 2016.
13. Скібіцька Л. І., Скібіцький О. М. Менеджмент: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017.
14. Соболь С. М., Бачацький В. М. Менеджмент: навчальний посібник. К. : КНЕУ, 2015.
15. Стадник В. В., Йохна М. А. Менеджмент: посібник. К. : Академвидав, 2015. 464 с.